

BOSNA I HERCEGOVINA

Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Конкуренијски савјет

Zaključak
o odbacivanju Prijave Javne ustanove „Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo“,
Đoke Mazalića br. 3, Sarajevo

Sarajevo
ožujak, 2025. godine

Broj: UP-02-26-2-025-9/24
Sarajevo, 20.03.2025 godine

Na temelju članka 25. stavak (1) točka e), članka 26., članka 42. stavak (2) a u svezi sa člankom 10. Zakona o konkurenciji („Službeni glasnik BiH“, br. 48/05, 76/07 i 80/09), postupajući po Prijavi podnesenoj od strane Javne ustanove „Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo“, Đoke Mazalića br. 3, 71000 Sarajevo za pokretanjem postupka po službenoj dužnosti protiv JP Elektroprivreda BiH d.d., Vilsonovo šetalište 15, 71000 Sarajevo radi utvrđivanja postojanja zlouporabe vladajućeg položaja iz članka 10. Zakona o konkurenciji, zaprimljenoj pod brojem: UP-02-26-2-025-1/24 dana 06.09.2024 godine, Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na 24. (dvadesetčetvrtoj) sjednici održanoj dana 20.03.2025. godine, donijelo je

ZAKLJUČAK

1. Odbacuje se Prijava Javne ustanove „Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo“, Đoke Mazalića br. 3, 71000 Sarajevo protiv JP Elektroprivreda BiH d.d., Vilsonovo šetalište 15, 71000 Sarajevo, radi nepostojanja uvjeta za pokretanje postupka po službenoj dužnosti.
2. Ovaj Zaključak će biti objavljen u „Službenom glasniku BiH“, službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

1. Prijava za pokretanje postupka

Konkurencijsko vijeće je dana 06.09.2024. godine, zaprimilo pod brojem: UP-02-26-2-025-1/24 dopis Javne ustanove „Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo“, Đoke Mazalića br. 3, 71000 Sarajevo (u daljnjem tekstu: JU SZ KS) kojim podnose prijavu za zlouporabu vladajućeg položaja u smislu članka 10. Zakona o konkurenciji (u daljnjem tekstu: Zakon) od strane JP Elektroprivreda BiH d.d., Vilsonovo šetalište 15, 71000 Sarajevo.

U zaprimljenoj Prijavi navode sljedeće:

- da su Odlukom o pokretanju postupka nabave – Električne energije za potrebe JU SZ KS broj: 01-01-0279/24 od 16.02.2024 godine pokrenuli predmetni postupak javne nabave putem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda, čija je ukupna procijenjena vrijednost bez PDV-a iznosila 45.000,00 KM;
- da slijedom navedene Odluke na portalu javnih nabava dana 04.03.2024 godine izvršena je objava Obavijesti o nabavi broj: 774-7-2-2-3-12/24 zajedno sa izmjenom i dopunom tenderske dokumentacije broj 0429/24 od 12.03.2024 godine;
- da je Komisija za javnu nabavu imenovana Rješenjem broj: 01-01-34-0450/24 od 14.03.2024 godine, shodno okvirima djelokruga rada, sačinila zapisnik broj: 1517/24 od 25.03.2024 godine, te slijedom istog sačinila Preporuku broj: 09/3-1517-1/24 od

25.03.2024 godine kojim predlaže ugovornom organu da na osnovu člana 69. stav 2. tačka a) Zakona o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 39/14 i 59/22), donese odluku o poništenju postupka predmetne nabave, iz razloga što nije dostavljena nijedna ponuda u određenom krajnjem roku;

- da postupajući po preporuci Komisije za javne nabavke broj: 09/3-1517-1/24 od 03.04.2024 godine, donesena je Odluka o poništenju predmetnog postupka broj: 01-01-1533/24 od 03.04.2024 godine, te je postupak poništen i putem Portala javnih nabava;
- da najava o predstojećem porastu cijena u oblasti električne energije, sukladno sa novim procjenama, rezultirala je povećanjem iznosa procjenjene vrijednosti što je utvrđeno kroz Izmjene i dopune Plana javnih nabava za 2024. godinu broj: 09/1-2288-UO/24 od 12.07.2024 godine, na način da umjesto prvobitno predviđenog iznosa od 45.000,00 KM bez PDV-a, isti sad iznosi 54.000,00 KM bez PDV-a;
- da Odluka o ponovnom pokretanju postupka nabave električne energije broj: 01-01-2444/24 od 29.07.2024 godine pokrenuta je postupajući po zahtjevu Sektora za opće, zajedničke i pravne poslove od dana 26.07.2024 godine. Sukladno sa navedenom Odlukom, na portalu Javnih nabava, izvršena je objava Obavijesti o nabavi broj:774-1-2-44-3-23/24 dana 31.07.2024 godine;
- da je Komisija za javnu nabavu imenovana Rješenjem broj: 01-01-34-2522/24 od 19.08.2024 godine, shodno okvirima djelokruga rada, sačinila Preporuku broj: 09/3-2590/24 od 26.08.2024 godine, te posljedično tome je donesena Odluka o poništenju postupka broj: 01-01-2623/24 od 02.09.2024 godine;
- da je JP Elektroprivreda BiH na portalu Javnih nabava u više navrata postavljala pitanja u vezi tenderske dokumentacije i predlagala određene izmjene kako bi mogli dostaviti ponudu ali ponudu ipak nisu dostavili;
- da kao što je prethodno izloženo JU SZ KS je unazad par mjeseci raspisivala Javne pozive/tendere za nabavu električne energije, ali su postupci poništavani sukladno sa Zakonom o javnim nabavama, jer nisu zaprimili nijednu ponudu;
- da s obzirom da su obvezni sprovesti postupak javne nabavke za usluge električne energije po osnovu jednog od postupaka propisanih zakonom jer je procijenjena vrijednost 54.000 KM, isto su pokušavali raspisivanjem više javnih poziva ali bezuspješno;
- da su dana 30.08.2024 godine zaprimili dopis broj: 04-1-30010-21/24 od JP Elektroprivreda BiH uz dostavu ugovora o opskrbi električnom energijom, te ih ujedno obavještavaju o cijeni električne energije do kraja 2024 godine i početku 2025 godine i pozivaju na potpisivanje ugovora najkasnije do 15.08.2024 godine iako je taj datum u momentu zaprimanja dopisa već protekao;
- da ih dalje obavještavaju (a može se reći i ucjenjuju) da su dužni ukoliko žele kontinuitet u isporuci električne energije, potpisati ugovor u suprotnom je potrebno obratiti se njima da ih stave na uslugu rezervnog opskrbljivača i o tome zaključiti ugovor u roku od 8 dana;
- da ih ujedno i obavještavaju da je maksimalni rok za korištenje usluge rezervnog opskrbljivača 90 dana, a predviđen je isključivo za pronalazak nekog drugog opskrbljivača na tržištu;
- da na temelju navedenog smatraju da JP Elektroprivreda BiH zlouporabljuje svoju dominaciju na tržištu, te im na neki način prijeti isključenjem električne energije ukoliko se ne potpiše ugovor o snadijevanju električnom energijom a istovremeno se ne žele prijaviti ni na jedan javni poziv;
- da oni žele kontinuitet u opskrbi jer je to važno za poslovanje ove ustanove te žele ispoštovati procedure propisane Zakonom o javnim nabavama;

- da traže da Konkurencijsko vijeće ispita utemeljenost ove prijave sukladno sa svojim nadležnostima a sve u cilju zaštite interesa i održavanja kontinuiteta pružanja usluga nezaposlenim licima koji su korisnici istih;
- da kao prilog predmetnoj Prijavi dostavljena je kompletna dokumentacija koja se odnosi na postupak opisan u prijavi kao i dopis JP Elektroprivrede BiH broj:04-1-30010-21/24 od 28.09.2024 godine.

2. Postupanje Konkurencijskog vijeća po zaprimljenoj Prijavi

Konkurencijsko vijeće je postupajući po zaprimljenoj Prijavi pristupilo prikupljanju potrebnih podataka i informacija te je dana 21.10.2024 godine uputilo Zahtjeve za dostavu podataka i informacija JU SZ KS aktom broj: UP-02-26-2-025-2/24 i gospodarskom subjektu JP Elektroprivreda BiH aktom broj: UP-02-26-2-025-3/24.

JU SZ KS u svome odgovoru zaprimljenim pod brojem: UP-02-26-2-025-4/24 od 31.10.2024 godine navodi sljedeće:

- da je JU SZ KS uvidom u Registar Regulatorne komisije za energetiku FBiH došla do informacije da ukupno ima 9 dobavljača sa područja kantona/županije Sarajevo uključujući i JP Elektroprivredu BiH koji bi se mogli prijaviti na njihov poziv;
- da međutim jedino JP Elektroprivreda BiH može garantirati kontinuiranu opskrbu električnom energijom i po nepromjenjivim cijenama, dok drugi opskrbljivači obzirom da se radi o firmama koji svoju proizvodnju baziraju na vjetru i suncu i čiji su kapaciteti minorni u odnosu na JP Elektroprivredu BiH ne mogu garantirati kontinuitet isporuke po nepromjenjivim cijenama jer u svom sustavu nemaju termoelektrane koje mogu nadomjestiti nedostatke struje. Također, shodno Mrežnim pravilima distribucije niskonaponska mreža je vlasništvo JP Elektroprivrede BiH te na taj način drugi opskrbljivači ne mogu biti ni približno povoljni kada je u pitanju cijena električne energije jer plaćaju korištenje niskonaponske mreže JP Elektroprivredi BiH;
- da se JU SZ KS nije obraćala Agenciji za javne nabave, jer je navedena agencija izdala priopćenje u kojem je zahtjevala od JP Elektroprivrede BiH i drugih javnih poduzeća koji imaju monopol da su dužni da se odazovu na javne pozive i tendere ponuđača. Isto tako Agencija za javne nabave je pokrenula postupak kod Konkurencijskog vijeća u vezi ovog pitanja;
- da JU SZ KS nije potpisala ugovor sa JP Elektroprivreda na 90 dana jer bi to bilo u suprotnosti sa odredbama Zakona o javnim nabavama;
- da se električna energija isporučuje kontinuirano i trenutno im je dodjeljen status kupca od posebnog društvenog značaja;
- da će JU SZ KS razmotriti nakon što dobije potvrdu i mišljenje od Agencije za javne nabave da li ima potrebu raspisivati tender za nabavu električne energije s obzirom da su dobili status kupca od posebnog društvenog značaja;

JP Elektroprivreda BiH u svome odgovoru zaprimljenim pod brojem: UP-02-26-2-025-5/24 od 31.10.2024 godine navodi sljedeće:

- da po pitanju udjela u javnim nabavama JP Elektroprivreda BiH je preuzela tendersku dokumentaciju dana 05.03.2024 godine za nabavku električne energije ugovornog organa JU SU KS, broj obavještenja:774-7-2-2-3-12/24;
- da dana 07.03.2024 godine su postavili pitanje ugovornom organu sa zahtjevima za izmjenu tenderske dokumentacije, koje je ugovorni organ djelimično izmijenio, međutim zbog tenderske dokumentacije koju je JP Elektroprivreda BiH cijenila neprihvatljivom, ponuda nije ni dostavljena;

- da iz razloga neprihvatljivosti ponude, ponuda nije dostavljena ni za ponovno objavljeni tender istog ugovornog organa od 31.07.2024 godine (broj obavještenja 774-7-2-44-3-23/24);
- da u vezi statusa kupca JU SZ KS, isti je od strane JP Elektroprivreda BiH kao javnog opskrbljivača obaviješten da s obzirom da se nije našao na Listi malih kupaca niti na Listi kupaca od posebnog društvenog značaja, koje je sukladno sa Zakonom o električnoj energiji, utvrdio Operator distributivnog sustava, pravo na javnu uslugu gubi nakon 31.08.2024 godine;
- da je u svezi sa navedenim, a sukladno sa odedbama članka 52. stavak 1) točka mm) Zakona o električnoj energiji Federacije BiH, Operator distributivnog sustava dužan jednom godišnje najkasnije do 31. ožujka tekuće godine utvrditi listu kupaca koji imaju status malog kupca električne energije ili krajnjeg kupca od posebnog društvenog značaja;
- da JP Elektroprivreda BiH u ulozi tržišnog opskrbljivača je dana 24.07.2024 godine putem dopisa broj: 04-1-25865-6/24, predmetnom kupcu dostavila Ugovor o opskrbi električnom energijom za tržišnu opskrbu, broj: ST-4-11891/24;
- da se kupac JU SZ KS dana 28.08.2024 godine obratio putem e-maila JP Elektroprivredi BiH sa zahtjevom za ponovnu dostavu Ugovora o opskrbi električnom energijom za tržišnu opskrbu, te da je JP Elektroprivreda BiH isti dan kupcu dostavila ugovor putem e-maila i putem dopisa broj: 04-1-30010-21/24 dana 28.08.2024 godine;
- da je nakon toga, kupac JU SZ KS putem dopisa broj: 01/01-34-2673/24 od 13.09.2024 godine, uputio molbu prema JP Elektroprivredi BiH za utvrđivanje statusa krajnjeg kupca od posebnog društvenog značaja;
- da je JP Elektroprivreda BiH dana 02.10.2024 godine putem e-maila obavještena da je Operator distributivnog sustava, postupajući po prigovoru kupca JU SZ KS, utvrdio da isti zadovoljava uvjete da bude kupac od posebnog društvenog značaja, što nadalje znači da zadržava pravo na javnu uslugu opskrbe električnom energijom;
- da je kupac aktom broj:04-23-1-35076-1/24 od 07.10.2024 godine od strane JP Elektroprivrede BiH obavješten o tome da je kupac od posebnog društvenog značaja, te da zadržava pravo na javnu uslugu opskrbe;
- da kao posljedica toga, kupac JU SZ KS je od 01.09.2024 godine, bez prekida u opskrbi nastavio koristiti navedenu javnu uslugu po cijenama usluge javne opskrbe električnom energijom, te da su ispostavljene fakture koje je kupac i platio;
- da sukladno sa tržišnim pravilima, odobrenom Odlukom o odobravanju i primjeni Tržišnih pravila („Službeni glasnik BiH, br. 64/21), tržište električne energije u BiH je jedinstveno i sastoji se od veleprodajnog i maloprodajnog tržišta;
- da JP Elektroprivreda BiH kao imalac Dozvole za obavljanje djelatnosti opskrbe i trgovine električnom energijom, broj: UP1-06-13-1-156-1/23 od 12.12.2023 godine, je samo jedan od mnogih tržišnih opskrbljivača električnom energijom u BiH i spisak ostalih imatelja dozvole koji imaju mogućnost pružanja usluge tržišne opskrbe električnom energijom se nalazi na stranici Regulatorne komisije za energiju (FERK);
- da uvažavajući sve navedeno mogu konstatirati da je kupac JU SZ KS zadržao u kontinuitetu pravo na uslugu javne opskrbe u svojstvu kupca od posebnog društvenog značaja, te s tim u svezi smatraju da ne postoji temelj za otvranje postupka pred ovim organom, a uvažavajući odredbe Zakona o konkurenciji.

Konkurencijsko vijeće je odgovor JP Elektroprivrede dostavilo JU SZ KS na očitovanje aktom broj: UP-02-26-2-025-6/24 dana 07.11.2024 godine i urgencijom broj: UP-02-26-2-025-7/24 dana 20.01.2025 godine.

JU ZS KS je dana 07.02.2025 godine aktom zaprimljenim pod brojem: UP-02-26-2-025-8/24 dostavilo odgovor u kojem navode da u Planu javnih nabavki za 2025. godinu su predvidjeli nabavu električne energije, međutim razmišljaju da li je u interesu ove javne ustanove da pokreću nabavu s obzirom da su od JP Elektroprivrede BiH dobili status potrošača od posebnog društvenog značaja kojim im je zagarantirana povoljnija cijena električne energije.

Također, u uvjetima koje im je dala JP Elektroprivreda BiH kao uvjet da se prijave na tender, stoje pojedine odredbe koje nisu sukladne sa Zakonom o javnim nabavama, jer isti žele sudjelovati samo pod uvjetima koji oni odrede.

3. Analiza prikupljenih činjenica i odlučivanje

Člankom 10. stavak (1) Zakona o konkurenciji propisano je da je zabranjena svaka zlouporaba vladajućeg položaja jednog ili više gospodarskih subjekata na mjerodavnom tržištu, a člankom 10. stavak (2) propisano je da se zlouporaba vladajućeg položaja posebno odnosi na:

- a) izravno ili neizravno nametanje nelojalnih kupovnih i prodajnih cijena ili drugih trgovinskih uvjeta kojima se ograničava konkurencija,
- b) ograničavanje proizvodnje, tržišta ili tehničkog razvitka na štetu potrošača,
- c) primjenu različitih uvjeta za istu ili sličnu vrstu poslova s ostalim stranama, čime ih dovode u neravnopravan i nepovoljan konkurentski položaj,
- d) zaključivanje sporazuma kojima se uvjetuje da druga strana prihvati dodatne obveze koje po svojoj prirodi ili prema trgovinskom običaju nemaju veze s predmetom takvog sporazuma.

Na temelju dostavljenih podataka i činjenica, Konkurencijsko vijeće je razmatralo navedenu Prijavu i odlučilo da se ista odbaci sukladno sa ovlastima iz članka 25. stavak 1. točka e) Zakona, jer nema dostatnih indicija za pokretanje postupka po službenoj dužnosti protiv JP Elektroprivrede BiH radi utvrđivanja postojanja zlouporabe vladajućeg položaja iz članka 10. Zakona.

Naime iz podnesene Prijave može se zaključiti da JU SZ KS traži od Konkurencijskog vijeća da neprijavljivanje na tendere za javnu nabavu usluge isporuke električne energije sankcionira jer predstavlja zlouporabu vladajućeg položaja iz članka 10. Zakona o konkurenciji.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je JU ZS KS kao ugovorni organ poštujući odredbe propisane Zakonom o javnim nabavama Bosne i Hercegovine proveo dva postupka javne nabave usluga isporuke električne energije te da niti u jednom od postupaka javne nabave nisu dobili odgovarajuće ponude bilo kojeg potencijalnog ponuđača, pa tako ni ponuđača JP Elektroprivrede BiH, odnosno nije se niko prijavio, pa su predmetni tenderi završeni donošenjem odluka o poništenju.

Međutim, iako su predmetni postupci poništeni JU SZ KS nije ostao uskraćen za usluge isporuke električne energije koja mu se isporučuje u kontinuitetu, već mu je dodijeljen i status kupca od posebnog društvenog značaja čime mu je zagarantirana povoljnija cijena električne energije.

Isto tako JU SZ KS priznaje da iako ima ukupno 9 dobavljača električnom energijom na području Kantona/Županije Sarajevo, da oni zapravo očekuju da se na predmetne tendere prvenstveno javi JP Elektroprivreda BiH jer smatraju da drugi opskrbljivači električnom

energijom ne mogu obezbjediti kontinuiranu opskrbu električnom energijom i po nepromjenjivim cijenama.

Svaki gospodarski subjekt samostalno određuje politiku koju namjerava slijediti na mjerodavnom tržištu, te tako JP Elektroprivreda BiH kao i drugi opskrbbjivači električnom energijom sukladno sa svojim poslovnim politikama i regulatornim ograničenjima i uvjetima koji su propisani od strane nadležnih Regulatornih agencija za električnu energiju, a uvažavajući i infrastrukturne specifičnosti i samu prirodu tržišta donose odluke da se jave ili ne jave na raspisane javne tendere. JP Elektroprivreda BiH se nije javila na predmetne tendere jer im uvjeti istih nisu odgovarali, te su iste ocijenili nepovoljnim.

Dodatno, Konkurencijsko vijeće ističe kako su odredbama Zakona o javnim nabavama utvrđena pravila o postupku javne nabave koje sprovodi ugovorni organ ili sektorski ugovorni organ radi sklapanja ugovora o javnoj nabavi robe, usluga ili radova te provođenje konkursa za izradu idejnog rješenja i okvirnog sporazuma.

Člankom 52. stavak 12. Zakona o javnim nabavama propisano je da u postupku javne nabave ponuđači su dužni da podnesu svoju ponudu bez narušavanja tržišne konkurencije u smislu zabranjenih dogovora sa drugim ponuđačima. Za postupke zaštite tržišne konkurencije nadležno je Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine. U slučaju postojanja osnova sumnje da se u postupku javne nabave narušava tržišna konkurencija, zahtjev za pokretanje postupka pred Konkurencijskim vijećem Bosne i Hercegovine može podnijeti svaka privredna ili fizička koje za to ima pravni ili ekonomski interes, gospodarske komore, udruge poslodavaca ili gospodarstvenika, udruge potrošača i organi izvršne vlasti.

Iz navedenog proizilazi da se Zakon o konkurenciji u postupcima javne nabave primjenjuje isključivo na postupanje gospodarskih subjekata koji sudjeluju u postupku javne nabave kao ponuđači.

S obzirom na sve navedeno Konkurencijsko vijeće smatra da postupanje/ponašanje JP Elektroprivreda BiH ne predstavlja temelj za pokretanje postupka po službenoj dužnosti, u smislu članka 10. Zakona, te je odlučeno kao u točki 1. izreke.

Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovog Zaključka nije dozvoljen priziv.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana primitka ovog Zaključka.

**Predsjednik
Ivo Jerkić**